

DÉLVIDÉK

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050
Előfizetés egy óra . . . 2.50 P.
Negyedévre 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. OKTÓBER 23.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 145. SZÁM

Moszkva védővezetét áttörték a német erők

Bombazápor hull a szovjet fővárosra — Szentpétervár erődvonalát aszszonyok építik — A Donec körül csökkent a szovjet ellenállás — Az USA vette át a hajóforgalmat Amerika és Izland között — Ujabb merényletek Franciaországban — Japán várakozó állásponton, Anglia csapatokat von össze a Távolveleten

Honvédségünk közeledik a Donec felé

A pénzügyminiszter betérjesztette a képviselőházban a költségvetést

Moszkva előtt — mint svéd lapjelentések közlik — a keleti hadjárat legnagyobb csatája dúl. A német seregek az elkecsereedett ellenállás és hirtelen rosszra fordult időjárás ellenére tervszerűen haladnak előre. A Minszk—Moszkva közötti utvonalon nem messze a szovjet fővárostól hatalmas méretű küzdelmet vívnak a német és szovjet páncélosok. A páncélosoknak ez az öldöklő csatája már is hatalmas számú szovjet páncélosok megsemmisítéséhez vezetett. Keveset használ a szovjetnek, hogy a legnagyobb méretű harci csatákat is minden eddiginél nagyobb számban dobja harcra. A csütörtöki német hadijelentés megállapítja, hogy a német csapatok déli és nyugati irányból széles területen áttörték a külső moszkvai védelmi vonalat. A német légi erők valóságos bombazáport zúdítanak a szovjet fővárosra, amelynek egyes részei tüzengerré változtak. A német nehéztüzérség ugyancsak szüntelenül lövi a szovjet főváros erőddé átalakított külvárosait. Moszkvában a termelő munka szünetel, a munkásokat a lövészárokba vezényelték.

Északon, Leningrád körül tovább tartanak a körpályázott szovjet erők kudarca itélit kitérés kísérletei. Miután a férfiakat fegyverbe rendelték, az asszonyokkal építetik a belső védelmi berendezéseket.

Délen újabb sikereket arattak a szövetségesek. A MTI jelentése szerint a szovjet ellenállás a Donec vidékén jelentősen csökkent. Honvédségünk közeledik a Donec felé és kihasználta eddigi sikereit.

Az Egyesült Államok

— mint newyorki jelentés közli, — nagy léptekkel haladnak a háborúhoz vezető uton. Washington átvette Angliától az Amerika—Izland közötti teherforgalom lebonyolítását. Hull az elszigetelődés pártiak kérdéseire kijelentette a külügyi bizottságban, hogy a nemzetközi jogszabályokat Amerika önvédelmi rendszabályainak kell felváltania. Hangoztatta, hogy a kormány által kért hitelek megszavazása nem jelenti szükségyszerűen Amerika hadbalépését is. Ugyálszik, hogy Amerika újabb követeléseket támasztott Angliával szemben, az általa nyújtott segítség viszonzásaképpen. A Daily Express c. angol lap szerint Washington újabb tengeri és légi támaszpontokat követel Angliától, nemcsak a háború tartamára, hanem a békekötés utáni időre is.

Az NST washingtoni távirata szerint Roosevelt máris bejelentette:

„Amennyiben Amerikát támadás érne, az Egyesült Államok és Kanada hajóhada közös parancsnokság alá kerülne.” Roosevelt ugyan megcáfolta azt a hírt, mintha máris megszervezték volna a két északamerikai angolszász hajóhadnak közös főparancsnokságát, azonban az a körülmény, hogy Roosevelt egy ilyenféle terv elkészültéről beszél, világosan bizonyítja, hogy a washingtoni kormány valóban „fut a háború után”.

Miközben pedig az Egyesült Államok agresszivitása nő, Japán a kormányváltás után is igyekszik kitaranni, ha lehet, a béke útján. S ha a tokiói kormányválság pillanatában még fel lehetett tételezni, hogy Koinoye herceg bukásának vészjósló körülményrel jobb belátásra tudják bírni Amerikát, az azóta bekövetkezett események, a washingtoni hangok élességének folytonos növekedése mutatja, hogy az Egyesült Államok éppen ellenkezőleg, a szó szoros értelmében agresszív magatartást tanúsítanak mind az Atlanti, mind a Csendes óceánon.

Németország és az Egyesült Államok között igen feszült a helyzet, mert két további amerikai hajót elsüllyesztettek. Roosevelt elnök hétfőn, a flottanapon beszédet mond és nyilatkozik a „Kearney”-esetről és az az amerikai kereskedelmi hajók felfegyverzéséről.

Harriman nyilatkozott Washingtonban a sajtó képviselői előtt, kifejtette azt a véleményét, hogy a Szovjetunió nem tudja már sokáig elviselni a német csapatok támadását. Egyébként jólétesült körökből származó hír szerint Harriman közölte Roosevelttel, hogy a Szovjet a Volga mentén törekszik védelmi vonalat alkotni.

A francia-német viszonyt merényletekkel akarják megzavarni az új európai rend ellensége. Vichyben megerősítik, hogy ismét merényletet követtek el egy magasrangú német katonatiszt ellen. A merénylet Bordeauxban történt. Pétaín marsall államelnök a merényletekkel kapcsolatban a következő drámai hangú felhívást intézte a francia néphez:

— Francia! A ti kötelességetek világos: meg kell szüntetnetek az öldöklést. A fegyverszünet következtében letettük a fegyvert. Nincs jogunk arra, hogy a fegyvereket újra kezünkbe vegyük és ezekkel a németeket hátba támadjuk. Az az idegen, aki ezekre a bűncselekményekre kiadta a parancsot, jól tudta, hogy ezekkel a bűncselekményekkel Franciaország eleven husába vágott. Özvegyeink, árvaik és foglyaink nevében kérem önöket, forduljanak ezek ellen az összeesküvők ellen. A hazában kérem önöket, segítsenek megtalálni a bűnösöket. Elcsukló hangon kiáltom önök felé, ne engedjenek több bajt okozni Franciaországnak.

— Francia! A ti kötelességetek világos: meg kell szüntetnetek az öldöklést. A fegyverszünet következtében letettük a fegyvert. Nincs jogunk arra, hogy a fegyvereket újra kezünkbe vegyük és ezekkel a németeket hátba támadjuk. Az az idegen, aki ezekre a bűncselekményekre kiadta a parancsot, jól tudta, hogy ezekkel a bűncselekményekkel Franciaország eleven husába vágott. Özvegyeink, árvaik és foglyaink nevében kérem önöket, forduljanak ezek ellen az összeesküvők ellen. A hazában kérem önöket, segítsenek megtalálni a bűnösöket. Elcsukló hangon kiáltom önök felé, ne engedjenek több bajt okozni Franciaországnak.

Honvédségünk sikerei

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Ukrajnában harcoló szövetséges erők jelentősen hátrábszorították az ellenséget és tervszerűen folytatják a hadműveleteket. Az ellenséges tevékenység jelentősen csökkent.

Honvédségünk újabb előretörésekkel mélyítette ki sikereit és közeledik a Donec felé.

A német élcsapatok már csak 60 kilométernyire állanak Moszkvától

Berlin, október 23.
A vezéri főhadiszállás csütörtöki jelentése közli: A német csapatok a nehéz időjárási viszonyok ellenére nyugatról és délről széles területen áttörték Moszkva külső védelmi vonalát. Az élcsapatok helyenkint már 60 kilométernyire közelítették meg Moszkvát.

A német légi haderő a szovjet fővárost elárasztotta bombákkal. Német harci erők az Anglia körüli vizeken elsüllyesztettek 4 kereskedelmi hajót 32.000 tonna vízkiszorítással. Harci gépek elsüllyesztettek egy 1.500 tonnás gőzöst.

Német bombázórajok jó látási viszonyok mellett eredményesen bombázták Birmingham angol várost. Más kötelékek Great Yarmouth kikötőre dobtak bombákat.

Angol gépek csütörtökre virradóra Németország nyugati részére dobtak bombákat. Az anyagi kár csekély, a polgári lakosságnak hálottakban és sebesültekben vannak veszteségei. (MTI)

Bejöttek

hozzánk, a szerkesztőségbe tegnap azok a nincstelen magyar munkások, akik között földet osztanak szét. Voltak vagy öten. Csendesesen sorakoztak fel az asztal mellett. Illedelmesen levették a kalapot, halkán beszéltek, a szegény ember bátorlalan félszegségével.

Sápadtak, soványak, beesett szemű, borostásak voltak. Kenyérzságu emberek, mintha a föld jött volna be velük a szerkesztőségbe. A föld, a magyar falu, a magyar bánat, a szomorúság, a szegény ember sorsa. Ezt hozták, s éreztem, hogy összeszorul a szívem, amikor rájuk nézek.

Elmondták, hogy földet kapnak most. Hosszú huszonhárom esztendeig várták a felszabadulást és sohasem volt semmijük. Őseiknek sem volt. Apáik is más földjét művelték eddig. Most vagyonos gazdák lesznek. Legszebb álmuk valósul meg. A magyar állam gondoskodik róluk. Kevesebb lesz a kenyérgondjuk. Nekik is, fiaiknak is.

Némán álltak még egy darabig, s aztán egyikük súlyosan ki-mondta: baj van még is.

Éreztem mindjárt, amikor bejöttek. Magyar ember nem jön, ha nincs baj. Örömet nem akarja más előtt mutatni, bánatát is csak akkor tárja fel, ha segítséget vár. Most is így volt. Elmondták, hogy a földet nem sokára megkapják. Minden hold után 15 pengőt és két métermázsát a megváltási árat kell fizetniük.

Buzájuk nincs. Pénzünk sincs. Élnék máról holnapra. Tengődnek. Sok a család. Valamit tenni kellene. Segítséget várnak. A magyar társadalomtól. Ezért jöttek be hozzánk, hogy ezt elmondják, s nekünk kötelességünk itt, ezen a helyen nyilvánosságra hozni indokolt kérésüket.

ARENA MOZI

CSUTORTOK—VASÁRNAP
Ujházi György nagyszerű víziátéka

Hét szilvafa

Főszerepben: TURAY IDA, KISS MANYI,
VASZARY PIRI, BERKI LILL, CSORTOS GY.
SZILASSY LÁSZLÓ, MÁLY GERŐ, BILICSI
TIVADAR

Pótműsor: a legújabb magyar és olasz hirodó

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9. va-
sárnap és ünnepnap 4. 6.15 és 9 órakor.

A NÉMET KATONAI HATÓSÁGOK
SZIGORU MEGTORLÁSA A NANTESI
MERÉNYLET MIATT

Berlin, október 23.

A megszállt francia területen lévő Nantesban — mint már jelentettük — merényletet követtek el Holtz alezredek német városparancsnok ellen és megölték. A merénylettel kapcsolatban letartóztatták -oire Inferieur megye főnökét. Ugyanekkor a Wilhelmstrassen megerősítették,

A német bombák ezrei tüztengerré
változtatják Moszkva egyes részeitA szovjet fővárosban szünetel a termelő
munka, a munkásokat a város védelmére
rendelték ki

Berlin, október 23.

A Német Távirati Iroda katonai forrásokból úgy értesül, hogy a német légi-erők szakadatlanul nagyarányú tevékenységet fejtenek ki a keleti arcvonal felett. Repülőterek ellen intézett támadásokkal nagyszámu földön vesztelő szovjet gépet semmisítettek meg a német zuhanóbombázók. Karkov vonalán megsemmisítettek a német bombák 8 teljesen megrakott szerelvényt, 3 más vonatot, sok mozdonyt és mintegy 100 vasúti kocsit. Menetelő oszlopok ellen intézett támadásokkal megsemmisítettek 160 tehérgépkocsit, 90 fogatos járművet és sok támadásra összevont páncélos harci kocsit.

Moszkva körül nagy eredménnyel támadtak a német zuhanóbombázók ellenséges csapatösszevonásokat és állásokat és szétugrástottak egy nagyszámu harci kocsiból álló egységet, amivel meghiúsították a Szovjet tervezett ellentámadását.

Harcigépek úgy éjjel mint nappal hatalmas mennyiségű romboló és gyújtó bombát dobtak Moszkvára és a bombák a szovjet fővárosban rengeteg nagykiterjedésű tüzet okoztak. A moszkvai célpontokat rengeteg találat érte (MTI)

AZ IPARVÁLLALATOK BESZÜNTETTÉK
A MUNKÁT

Róma, október 23.

A Stefani iroda átveszi a moszkvai rádió jelentését, mely szerint a moszkvai nagy iparvállalatok beszüntették a munkát és az így felszabadult munkásokat a katonai parancsnokság az arcvonalba dobta, hogy megerősítse Moszkva védelmét. Moszkvában beszüntették megjelenésüket a havi és heti lapok s csak a napilapok jelennek meg korlátozott terjedelemben. (MTI)

Hadba lép-e Amerika, ha Japán támadást
intéz Szibéria ellen?

Berlin, október 23.

A Német Távirati Iroda stockholmi jelentése szerint az angol sajtóban egyre fokozódik az idegesség Amerika magatartása miatt. Az angol lapok azt találgtják, vajjon egy Szibéria elleni japán támadás önműködően magántán vonná-e Amerika hadbalépését?

Az angol sajtó úgy látja, hogy Amerika ismét bizonyos tartózkodással itéli meg a helyzetet és hangoztatja, hogy Angliában általános kiábrándulásra vezetne, ha az USA nem lép fel kellő eréllyel Japánnal szemben.

Az egyik angol lap azt írja, hogy az Egyesült Államok még mindig nagyon távol áll a háborútól. (MTI)

„SULYOS MEGPRÓBÁLTATÁSOK VÁRNAK
AZ ANGOL HADSEREGRE”

Róma, október 23.

A Popolo di Roma lisszaboni különtudósítója szerint Croft angol hadügyi államtitkár jelentette, hogy 10 csatában Anglia 100.000, Ausztrália 20.000, India pedig 7.000 embert veszített. Ezek az adatok csak a szárazföldi haderő veszteségeire vonatkoznak, s ehhez hozzá

hogy kivégeztek ötven francia tuzst és kilátásba helyezték, hogy hasonló sors vár a tuzsként őrizetbe vett újabb ötven francia polgárra is, ha a merénylőket a lehető legrövidebb időn belül nem juttatják a német megszálló hatóságok kezére. Hozzáteszték, hogy háboruban megszállt területen semmiesetre sem hajlandók tréfálni.

A továbbiakban a külügyminisztérium részéről behatóan rámutattak az efféle németellenes akciók mögött álló »mesterkedőkre». Hangsúlyozták, hogy ezek első-sorban Angliában keresendők és legnagyobb részben ezekre hárul a felelősség, de ez nem jelenti azt, hogy a francia lakosság teljesen mentes volna alóla.

Az illetékes német tényezők pillanatnyilag elhárították maguktól, hogy politikailag értékeljék az ismétlődő németellenes francia akciókat. Magatartásukon azonban érezhető, hogy a francia népnek a német megszállás ellen mutatkozó reakciója befolyásolhatja a német-francia viszonyt, mert hiszen azt magától értetődőnek mondták, hogy ezeket a szimptomákat Berlinben politikai jellegüknek megfelelően szemlélik.

NEMZETI MOZI

KEDD—VASÁRNAP

Az idény legjobb, legszebb és legmulatságosabb magyar zenés-víziátéka

Tokaji aszu

Izes, színes, ötletes, szerelmes film.

Főszerepben:

Fedák Sári, Bordy Bella,
ERDÉLYI MICI, BILICSI TIVADAR,
PETHES FEREC

Pótműsor: Egy róka, sok móka, és legújabb magyar és UFA hirodók.

Meggyőződése, hogy ezt a háborut Japán győzelmesen fejezi be, szükséges azonban, hogy minden erőforrást mozgósítsanak ennek érdekében.

A japán Times fejtegeti a tokiói kormány békefáradozásait és hangsúlyozza, hogy a japán kormány mindent megtesz a béke megőrzése érdekében, fenyegetésekkel azonban nem hagyja magát megfélemlíteni. A bekerítő politikát nem tűri többé Japán és hatalmi erőire támaszkodva várja, hogy ellenségei a béke vagy a háboru mellett döntenek-e. Ha szüksége mutatkozik, Japán Amerika ellen is háboruzni fog. (MTI)

AFRIKAI SZEMLEUTRA UTAZOTT A FRANCIA
HADÜGYMINISZTER

Vichy, október 23.

Huntziger tábornok hadügyminiszter és a francia csapatok főparancsnoka háromhetes szemleutra az észak- és nyugatafrikai francia birtokokra utazott. A hadügyminiszter szemlét tart az ottani francia fegyveres erők felett, ellenőrzi a védelmi intézkedéseket és érintkezésbe lép a polgári hatóságokkal. (MTI)

INVÁZIÓ VESZÉLYE FENYEGETI ÍRORSZÁGOT

Dublin, október 23.

Az ír igazságügyminiszter beszédet mondott. Hangoztatta, hogy a mostani viszonyok között életfontosságú Írország számára a nemzetvédelem megszervezése, miután amíg a háboru tart, állandóan számolni kell az invázió veszélyével. A háborus viszonyok miatt elhalasztják a parlamenti választásokat is. (MTI)

Önmagának ellensége,
ha nem hirdeti a „Délvidék”-ben!LEVÁLTOTTÁK NYUGAT-TRÁCIA ÉS
BITOLJ KORMÁNYZÓJÁT

Szofia, október 23.

(NST) A szerdára virradó éjszaka hivatalosan közölték, hogy Ilija Kozsuharov, Bolgár-Nyugattrácia eddigi kormányzója és Todor Pavlov, a macedóniai Bitolj kerületi kormányzója benyújtotta lemondását. A lemondást elfogadták. Bolgár-Nyugattrácia új kormányzójává Andrej Krisztó Gerdzikov tábornok, jelenlegi szófiai körzetparancsnokot, Bitolj kerületi kormányzójává pedig Krisztó Guzov rendelkezési állományba helyezett kerületi kormányzót neveztek ki.

NŐI ZÁSZLÓALJAK ÉPITIK LENINGRÁD
VÉDELMI BERENDEZÉSEIT

Stockholm, október 23.

A stockholmi sajtó átveszi a moszkvai rádió híreit, mely szerint Leningrádban munkászászlóaljakat létesítettek az erődvonal megépítésére. A zászlóaljak tagjai főleg nők. A moszkvai rádió példaképpül állítja a leningrádi asszonyokat a moszkvai nők elé. (MTI)

Vigyázz a címre! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a Karmelita templommal szemben

Alapítva 1824-ben

Vigyázz a címre!

A Szovjet nem tudja tartani a Rostov-Harkov-Kursk vonalat

Róma, október 23.

A Popolo di Roma lisszaboni különtudósítója közli, hogy az angol sajtó — élén a Daily Mail-lel — árti rja, hogy Moszkva ajánlotta

Angliának, létesítsenek sürgősen védelmi vonalat a Kaukázusban, mert nem valószínű, hogy az oroszok továbbra is tarthatják a Rostov-Karkov-Kursk vonalat. (MTI)

Franciaországban megdöbbenést váltottak ki az újabb merényletek

Vichy, október 23.

Az egész francia közvélemény megdöbbenéssel értesült a német katonák ellen elkövetett újabb merényletekről. Azt hiszik, hogy ezeket a merényleteket azért követték el, hogy megzavarják a montoirei Hitler—Petain találkozó évfordulójára készülő ünnepeket és a francia—német viszonyt. Jellemzőnek tartják, hogy ezekre a merényletekre mindig akkor kerül sor, ha a francia—német viszony reményteljesen alakul. A francia közvélemény mélységesen elítéli ezt a politikát. A merényleteket hibávalónak tartják és hangoztatják, hogy a német hadseregnek módja van az eféle merényletek súlyos megtorlására. (MTI)

UJABB MERÉNYLET NÉMET KATONÁK ELLEN

Párizs, október 23.

(Bud. Tud.) Stülpnagel tábornok, a franciaországi német megszálló csapatok parancsnoka, a következő felhívást bocsátotta ki: »Anglia és Moszkva zsoldjában álló gonosztevők e hó 20-án hétfőn orvul leadott lövésekkel megölték Nantes tábori parancsnokát. A gyilkosokat mindeztideig nem lehetett kézrekeríteni. Megtorló intézkedésül egyelőre ötven tuszt agyonlövettem. Tekintettel az eset súlyos voltára, ötven további tuszt fogok kivégeztetni, ha a bűnösök 1941 október 23-án éjfélig nem kerülnek kézre. 15 millió frankot tüztem ki azoknak a lakosoknak a jutalmazására, akik a tettesek kikutatását elősegítik. Közlélek bármelyik német vagy francia rendőrállomáson tehető és ezeket a közléseket az illetők kérésére bizalmasan fogják kezelni.»

A merénylettel kapcsolatban letartóztatott Loire Inferieur megyei prefektust szabaddá helyezték, ezzel szemben 4 csendőrtisztet, mégpedig egy ezredest és három századost tartóztattak le, mert felelősnek tekinthetők azért, hogy a közrendet és a közbiztonságot nem tartották fenn. Hangsúlyozták azonban, hogy ezeket a tiszteket nem tekintik tuskoknak. Egy újabb vichyi jelentés szerint tegnap 19.45 órakor Bordeauxban a St. Georges Boulevardon négy fiatalember újabb merényletet követett el. A merénylők elmenekültek. Tanuvallomások szerint 18-20 éves fiatal emberek voltak.

A nagyvilágból

Olaszországban november elsejével bevezetik a cipő- és ruhajegyrendszert. A Duce rendeletére a közhivatalok reggel kilenctől délután 3-ig dolgoznak, hogy megtakarításokat érjenek el tüzelőanyagokban és villanyáramban.

Washingtoni jelentés szerint a tegnap elszüllesztett Lehigh amerikai hajó valamennyi tengerészét sikerült megmenteni.

A Galupp intézet legújabb körkérésére adott válaszokból megállapítja, hogy mostmár az amerikai nép 76 százaléka helyesli Roosevelt politikáját.

Bastiani, Dalmácia olasz kormányzója Zágrába érkezett. Az olasz kormányzó Pavelics poglávnikkal tárgyal.

A norvégiai német hatóság rendelete értelmében a norvég halászok a jövőben csak 3-5 mérföldnyire távolodhatnak el a parttól és minden ultra külön engedélyt kell kérniük.

A Német Távirati Iroda közli, hogy brit bombázók csütörtökre virradóra Németország nyugati és déli tartományait támadták. Az

anyagi kár nem nagy, a polgári lakosságnak azonban nagy halottakban, mint sebesültekben veszteségei vannak. Három angol gépet lelőttek.

A Tayo Maru japán gőzös elindult Yokohamából Amerika felé. Ezzel háromra emelkedett azon japán hajók száma, amelyek visszaszállítják Amerikába az amerikai állampolgárokat, visszatértükben pedig az Amerikában élő japánokat.

Irak megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Japánnal.

Erly, a Fehér Ház titkára kijelentette, hogy Roosevelttel a semlegességi törvény olyanirányú módosítását kívánja, hogy az amerikai hajók be futhassanak a hadviselő államok kikötőibe.

Minél mélyebben hatolnak be a német csapatok Moszkva védelmi övezetébe, annál idegebbé válik a hangulat a szovjet fővárosban. A bolsevisták rádióadásai világosan tükrözik a városban és különösen a hatóságokon urrá lett nyugtalanságot. Egyik kiáltvány a másikat követi s a kiáltványok lényege mindig ugyanaz: A polgári lakosságnak minden körülmények közt szembe kell szállnia a beható ellenséggel. Legújabb Moszkvai női katonai szervezete olvastatta fel kiáltványát a moszkvai rádióban. A női szervezet felszólította a Szovjetunió asszonyait, vegyenek példát a főváros bolsevista asszonyairól. Moszkvában, így szövelt a kiáltvány, minden háztömböt külön fognak védelmezni, s így kell történnie az ország többi részében is; külön kell védelmezni minden falut és minden kunyhót.

A „Kurkulus” nevű török gőzös eltűnt. A hajó október 14-én futott ki Isztambul kikötőjéből és a Török Félhold és a Nemzetközi Vöröskereszt megbízásából élelmiszert vitt Görögországra. A hajó zavartalanul megtette az utat Pireuszig és 22-én kellene Isztambulba vissza-

érkeznie. A hajó kapitányát arra utasították, hogy azonnal jelentkezék szikratávirón, mihelyt elér a török felségvizet. Ennek a jelentkezésnek legkésőbb vasárnap estig meg kellett volna történnie, eddig azonban nem került sor rá, úgyhogy feltételezik, hogy a „Kurkulus” még nem érte el a török felségvizet határát.

Az angol parlament legutóbbi ülésén Margesson hadügyminiszter kijelentette, hogy az angol hadifogságban lévő Rudolf Hess ugyanabban az élelmészben részesül, mint amelyet őrei kapnak. A miniszter nem közölte, hogy hol őrzik Hest.

Szerbiai hírek

A belgrádi egyetem megszervezéséről szóló kormányrendelet meghatározza, hogy a diákoknak a jövőben rendszeresen látogatniuk kell az előadásokat. Azokat a hallgatókat, akik nemzet vagy államellenes mozgalomhoz tartoznak, kizárják az egyeteméből. Sem zsidónak, sem cigányoknak nem szabad az egyetemen tanulniuk.

A szerb önkéntesek bánáti parancsnokságot létesítettek, amelynek célja felvilágosítani a bánáti szerbséget a Szerbiában harcoló kommunista bandák céljairól. A szerb önkéntesek Bánátban is önkénteseket toboroznak. »Az új Európába való lépéshez igazolványra van szükségünk. Ezt az igazolványt minden jó szerbnek meg kell szerezni. S ez az igazolvány az önkéntes hivatás vállalása. Most mindenki gyűjtse össze erejét Moszkva szerbiai hódolójának megsemmisítésére.»

A bánáti szerb falyakban élénk visszhangra talált a szerb önkéntesek felhívása és sok önkéntest küldtek Belgrádba, ahol kiképzésben részesülnek, majd Szerbia belső részébe küldik őket, hogy részt vegyenek a kommunisták elleni harcban.

A szerb lapok megemlítik, hogy Kumanon jelentkezett egy Mecskics nevű földműves két fiával. A földet bérbeadták, állataikat eladták, hogy harcoljanak. Az öreg Mecskics kijelentette, ha kell pénzt is ad a kommunisták megsemmisítésére. Néhány nap múlva visszatért Belgrádból, hogy magánügyeit elintézte, a kommunisták azonban elfogták és egy kukoricásban megölték. A kommunista bandákat üldözik.

Megfojtotta, utána a kutba dobta az anyósát egy bácskai szerb földműves 15 évi fegyházra ítélték

Érdekes pert tárgyalt a szegedi ítélő tábla Curry-tanácsa. A vádlott Gyurkov Iván 53 éves baranyalőcsei születésű bógácsi lakos volt, aki szándékos emberölés büntetése miatt került a vádlottak padjára.

Még a szerb megszállás alatt történt, hogy Gyurkov vadházasságra lépett egy fiatal özvegyasszonnyal. Magához vette a lakásába anyját is, özv. Bánác Kuzmanné szül. Doszfatics Mandé nevű »anyósát» is, akivel egyideig békés egyetértésben éltek. Idők múltán Gyurkov és az anyós között gyakran történtek összeszólalkozások s egy nap Bánácné azzal fenyegette meg a vejét, hogy

följeleni a csendőrségen azon a címen hogy a szerb királyt megakarta ölni.

1922. szeptember 4-én Gyurkov kiment az utcára, hogy megnézzze, jönnek-e már érte a csendőrök. Amikor beakart a lakásba menni, az ajtóban összetalálkozott anyósával, akivel újból összeszólalkozott. Gyurkovot annyira elfogta a düh, hogy az anyósát torkon ragadta s addig szorította a nyakát, míg Bánácné holtan rogyott össze. A holttestet azután Gyurkov a vállára kapta s beledobta a kutba.

Annakidején a zombori jugoszláv tör-

vényszék 10 évi fegyházra ítélte Gyurkovot. Ezt a büntetést az újvidéki Tábla is helyben hagyta. Most a Bácskát a magyar fegyverek visszaszereztek, ezeket az ítéleteket a magyar hatóságok revízió alá vették, így került Gyurkov újból a zombori törvényszék, majd a m. kir. Tábla felebbviti fóruma elé.

A szegedi kir. Tábla az anyósgyilkos vő büntetését 15 évi fegyházra emelte föl.

Szabadka volt politikai rendőrkapitánya a horgosi országúton talált meggyilkolt férfi

Szabadkáról jelentik: A Horgos felé vezető országút mentén talált holttest titkát a szabadkai rendőrségnek sikerült megoldania. Megállapították, hogy az út szélén talált holttest Turanov Lázár, volt szabadkai rendőrkapitány holtteste.

A felfedezés nagy feltűnést keltett, mert Turanov Lázár néhány nappal ezelőtt érkezett haza német hadifogságból; szabályszerű jelentkezés után a városházáról hazatérőben volt.

Ettől az időtől kezdve nyomavesztett s mindaddig míg a horgosi országúti holttest kilétét megállapították, senki sem tudott felőle semmit.

Magyar hősök

1916. október 24.

1916. október 24-én a volt székelyudvarhelyi 82. közös gyalogezred dicsőségteljes harcainak sorozatához egy újabb láncszemet fűzött: a Runculmare magaslat elfoglalását. E fényes fegyvertett kivívásához nagyban hozzájárult Glaser Győző főhadnagy, aki mint a tartalékszázad parancsnoka személyes példaadásával annyira magával ragadta embereit, hogy századának lendületes rohama, két kiépitett román állás elfoglalása és egy ellenséges ellentámadás kivédése után, végül is meghozta az ezred számára a teljes győzelmet. Glaser főhadnagy e fegyvertényével a Vaskorona rendet vívta ki magának.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Kontsek Ferenc, Szentteleky Kornél (Zöldfa) u. 12.

Ügyeletes gyógyszerár: Kigyó, Rákóczi ut. sarok.

—//—

Magyar ügyvédek neveztek ki a törökbecsei járás főszolgabírójává. Törökbecséről jelentik: A törökbecsei járás főszolgabírójává dr. Sáfány László ügyvédet, a DMKSz helyi szervezőbizottságának elnökét nevezték ki.

Elítélték egy zombori vendéglőst záróra tullepés miatt. A zombori rendőrbíró 7 napra átváltoztatható 70 pengő pénz büntetésre ítélte Ferencsevity Illés zombori vendéglőst azért, mert tullepve a zárórát tovább is megtúrte vendéglőjében a mulatozást.

Háztartási tanfolyam Magyarokanizán. A földművelésügyi miniszter a jövőben Magyarokanizán háztartási tanfolyam rendezését vette tervebe. A tanfolyam célja és feladata az, hogy a 15 éven felüli lányok, valamint a fiatalasszonyok egy elméletileg, mint gyakorlatilag szakszerű kiképzést nyerjenek a háztartási teendőiben. A tanfolyamot a minisztérium által kiküldött tanárnők vezetik majd. A tanfolyam teljesen ingyenes. Részvételre való beiratkozásokat dr. Batta Lukácsné, nőegyleti elnöknőnél lehet eszközölni.

Szombaton este táncmulatságot rendez a Kaszinóegyesületi Dalárda. A Kaszinóegyesületi Dalárda szombaton, október 25-én este fél kilenc órai kezdettel énekszámokkal tarkított táncmulatságot rendez. A nagy érdeklődéssel várt mulatságot a Polgári Kaszinó nagytermében rendezik meg.

A kukoricaháncs mint háziipari nyersanyag. Az óbecsei előjáróság egyik rendeletében kötelezővé teszi a csuhé (kukorica háncs) gyűjtését, mert mint háziipari nyersanyag különös jelentőséggel bír. A csuhé felhasználható piaci kosarak, szőnyegek, lábtörők stb. készítésére. Az illetékesek egyben felhívják a figyelmét mindazoknak, akiknek kedve lenne ilyen háziiparral foglalkozni, hogy a meginduló tanfolyamra felvétel céljából, jelentkezzenek a községháza 2. számú szobájában. Az összegyűjtött kukoricaháncsot szintén a községházán kell bejelenteni a 27. sz. szobában, ahol azt a háziipari-szervezet rendes áron átveszi. A csuhé feldolgozása által előállított háziipari cikkeket pedig a vármegyei közjóléti szövetkezet veszi át, korlátlan mennyiségben, rendes piaci áron.

Magyarokanizási hírek. A magyar kir. csendőrség október 27-én, a csendőrlaktanya előtt, a pótlóasság részére lóvásárlást tart. — Az apaállatok vizsgálatát, a város területén, valamint a környéken a következő sorrendben tartják meg: a városban október 27-én d. e. 9 órakor a városháza udvarában, délután 2 órakor Adorjánon, d. u. 4 órakor Oromhegyesen, október 28-án d. e. 9 órakor Völgyesen, déli 12 órakor Ormon és d. u. 3 órakor a székelytelapen (volt Velebit). A vizsgálatra mindenfajta apaállat felhajtható. A kiadott tenyésztésre jogosító igazolványok a jövő évi őszi apaállatvizsgálatok idejéig érvényesek.

ZENE

Nagy érdeklődés előzi meg Bisztriczky és Sztankay zene-művészek vasárnapi hangversenyét

Mint a Délvidék már jelentette, vasárnap különleges művelzetben lesz része Zombor zenekedvelő közönségének.

A Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap este fél kilenc órai kezdettel hangversenyt rendez a Vadászkiért koncerttermében. A hangverseny keretében Bisztriczky Tibor európai hírhedgedűművész, az európai rádióállomások kedvenc hegedűse és Sztankay Lajos zongoraművész, az elmélyülő interpretálás nagymestere mutatkozik be a zombori közönségnek.

A hangverseny műsora a következő:

Sztankay: Beethoven: Mondschein szonáta, Liszt: H-moll ballada, Mozart: E-moll szonáta, Chopin: F-moll etűd, Mendelssohn: Dal szöveg nélkül, G-moll, Laszt: Manók tánca.

Bisztriczky: Bach: Adagio és Fuga (az I. szonátából), Hubay: Preghiera, Sarasate: Romanza Andaluza, Zsolt: Sztakötő, Paganini: Ördögkacagás, Hubay: Zephir és Wieniawsky: Scherzo Tarantella.

A hangverseny iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg és a jelek szerint a két művész zombori hangversenye nagy közönséget vonz.

A hangversenyre Budapestről is előkelő vendégek érkeznek, így: vitéz dr. Haas Aladár miniszteri osztályfőnök, dr. Takács Menyhért miniszteri tanácsos, Kazacsay Tibor zongoraművész, zeneszerző, kultusz szakfelügyelő és mások.

Tömeges husmérgezés Kassán. Néhány nap óta számos husmérgezés történt Kassán. Nap-nap után szállítanak be súlyosan megbetegedett embereket a közkörházba. Az orvosi vizsgálat minden egyes esetben megállapította, hogy a betegek hustól lettek rosszul. Nyolcan ugyanattól a mészárosztól vásárolták a húst, amelytől hamarosan rosszul lettek és nagyfokú belső fájdalmakat éreztek. A gyors orvosi beavatkozás elejét vette az esetek tragikus végződésének, de több betegnek állapota így is igen súlyos és életveszélyes. A közkórház jelentésére a rendőrség szigorú vizsgálatot indított a tömegmérgezések ügyében, hogy a felelősség kérdését tisztázza.

A szivbetegségek és az érlemeszesedés kezelésében, gyakran kitérő szolgálatot tesz a természetes „Ferenc József” keserűvíz azáltal, hogy már egy fél pohárral bevéve is minden erőlködés nélkül igen könnyű székletet biztosít és az anyagcsereforgalmat jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

Felakasztották két betörőt Sátoraljauhelyen. Halász Mihály juhászbojtár a sátoraljauhelyi fogházban töltötte kisebb büntetését és itt ismerkedett meg Mráz Andrással, akivel megbeszéltek, hogy kiszabadulásuk után közösen fognak betöréseket elkövetni. Szabadulásukat követő napon az elsötétítés ideje alatt betörték a csörgői malomba, ahonnan nagyobb mennyiségű gépsziját vittek el. A statáriális bíróság halálra ítélte őket és mindkettőjüket felakasztották.

Két nap alatt három és félmétert áradt a Tisza. Az idén rendkívül szeszélyes a Tisza vizállása. Szeptemberben az erdélyi felhőszakadások következtében a folyó át lépte apartját, október első napjaiban ismét lepadt s most ujjban óráról-órára árad. A folyó vize ismét kilépett a medréből és a gátig kiöntött. Kécske felől ujjban nagy víz hullámokat jelentettek.

Kallos Elek, a szegedi kereskedelmi és ipari kamara előadója az ipartestület nagy termében előadást tartott a kereseti és jövedelmi adótörvényekről. Az előadáson sokan vettek részt.

Most van alkalma használt perzsa és másfajta szőnyegét

feltűnő magas árért eladni
Sürgős ajánlatot Klotz Károly névre Vadászkiért szállóba kérem leadni

Budapesten nem szabad kivilágítani a sírokat halottaknapján. Budapestről jelentik: Budapest székesőváros polgármestere tekintettel a háborús viszonyokra megtiltotta, hogy a sírokat és sírboltokat halottaknapján kivilágítsák.

Az óbecsei Kereskedők Egyesülete közli, hogy a hivatalos órákat hétköznapokon este 7-9 óráig, vasárnap pedig délelőtt 9—11 óráig tartják az egyesületi székházban. Sürgős ügyben, vidéki tagoknak, bármely időben a Horthy Miklós u. 2. szám alatt szolgálnak felvilágosítással.

Az országos Méhész Egyesület óbecsei főnöke október 26-án tartja alakuló közgyűlést délután 3 órai kezdettel Papp Kálmán elnökelete alatt a Római Katolikus Legényegyletben. A közgyűlésen részvesz Csajági Károly az országos egyesület főtitkára is.

Az utólagos eboltásokat Óbecsén a következő napokon tartják meg: október 27-én reggel 7 órai kezdettel a Pecse féle csárdánál, ugyanaznap 15 órakor Börcsök Vidá szállásánál, 29-én reggel 7 órai kezdettel a községháza udvarán, ugyanaznap 15 órakor a Galambos tanyán (Medenyácsa).

Készül a leányok levente szolgálatáról szóló törvény

A nemzetvédelem szempontjából oly fényesen bevált levente kiképzést a fiúk után a lányokra is kiterjesztik. Most van kidolgozás alatt a törvény, amely elrendeli majd a lányoknak bevonását a levente intézménybe.

Ezt megelőzőleg máris megindult a szervező munka, amellyel biztosítani kívánják a leány levente intézmény sima bevezetését. A budapesti testnevelési főiskolán most nyit meg az a tanfolyam, melyen a lányleventék első női vezetőit képezik ki. Ezen a tanfolyamon egyelőre 150 fiatal lányt képeznek ki, mint a női nemzetvédelmi szolgálat jövődi tisztikarát. A megnyitó jelentősége magasan tülemelkedik a megszokott kereteken, mert egy most iszló hatalmas, az egész ország milliányi leányára kiterjedő mozgalom irányát, célkitűzéseit, feladatait szabták meg.

Senki sem képzelt el a magyar megújulást nők nélkül. Legalább olyan fontos ez, mint a fiúk nevelése. Az intézmény célja: testben és lélekben egészséges, a hagyományos magyar női erényekben gazdag, szívében tiszta, gondolkodásában korszerű leánynemzedék nevelése. Ennek elérése érdekében a következő szempontok fognak érvényesülni:

1. Ontudatos magyarrá nevelés a hősi életszemlélet alapján.
2. Az anyaságra nevelés. Gyenge és elvész a nemzet, amelynek asszonyai félnek az anyaságtól.
3. Honvédelmi lelki nevelés. Szociálisabb, egészségesebb, keresztényibb generációra van szükség.
4. Vallásos nevelés.
5. A helyes és nem tulhajtott testnevelés egyike a legnagyobb feladatoknak, mert csak egészséges nők gyermekei biztosíthatják a faj fejlődését és fennmaradását.

A pénzügyminiszter expoziója

Felértékelik a hadikölcsönkötvényeket – Iparfejlesztési tervet dolgoztak ki – Felállítják a munkakamarákat – Nem lesz infláció

Budapest, október 23.

Dr. Reményi-Schneller pénzügyminiszter a képviselőház csütörtöki ülésén benyújtotta az állami költségvetést. A kiadások összege 3 milliárd 256.3 millió pengő, míg a bevételek összege 3 milliárd 82.5 millió pengő, úgyhogy a jövő évi költségvetésben 173.8 millió pengő hiány mutatkozik.

A költségvetés csak a Délvidék visszatérése előtti államterületre vonatkozik. A Délvidék szükségletei azért nem szerepelnek még a költségvetésben, miután a visszatért területen augusztus közepéig katonai közigazgatás volt, az ezóta eltelt idő pedig nem volt elegendő a szükséges adatok beszerzésére.

A pénzügyminiszter expoziójában meleg szavakkal emlékezett meg honvédségünkről, amelyek harcra az Isten áldását kérte.

A pénzügyminiszter a kormány több készülő törvénytervezetét ismertette. Az 1914–1918 kiadású

hadikölcsönkötvényeket 5 százalékkal felértékelik.

Az 1000 koronás névértékű hadikölcsönkötvények helyett 50 pengő névértékű új kötvényeket bocsátanak ki. Ezek három százalékos kamatozásúak és 40 év alatt fizeti vissza a kormány.

Gondoskodtak arról, hogy a kisemberek különleges elbánásban részesüljenek.

Igy az 100 koronán aluli kölcsönkötvényeket 10 százalékkal értékelik fel és ezeket 10 év alatt fizetik vissza. Csak azokat a kötvénye-

ket cserélik át, amelyeket 1918 október 21-ke előtt szerzett meg tulajdonosuk. A zsidókat külön elbánásban részesítik.

Bejelentette a miniszter, hogy a kormány rövidesen a törvényhozás elé terjeszti

az ipar fejlesztéséről szóló törvényt és a munkakamarák felállításáról szóló javaslatot.

A miniszter köszönetet mondott az ország minden adófizető polgárának, akik megértik, hogy a fizetési készségükkel sok nehézséget hátrítanak el az útból. Hangoztatta, hogy nagy tételek szerepelnek a költségvetésben mezőgazdaságunk és iparunk fejlesztésére. Fel kell készülnünk arra, hogy azt a szerepet, amely bennünket a Dunamedencében megillet, ne csak megtartsuk, hanem fejlesszük is. Elsősorban azokat az iparágakat fejlesztik, amelyek hazai nyersanyagokat dolgoznak fel és sok munkáskezet alkalmaznak. Beszélt arról, hogy háborús időket élünk és minden honvédségünk céljait kell, hogy szolgálja. Szükség van a magánfogyasztás korlátozására.

Ha a közönség kissé leszállítja igényeit, semmiféle megrázkódtatástól nem kell tartanunk.

A drágaság okait a következőkben magyarázta a miniszter: 1) A külföldi nyersanyagok és szállítások megrágulása, 2) a szociális munkásvédelem hatása és 3) a mezőgazdasági árszínvonal tudatos emelése. Hangoztatta, hogy

Magyarországon nem lesz infláció, akik erre spekulálnak, keserűen csalódnak.

Árdrágítók a zombori törvényszék előtt

A zombori újszababíróság újabb árdrágító-ügyeket tárgyal.

Periskits István sofört 50 pengő pénzbüntetésre ítélték, mert egy kerényi személy-fuvarért 40 pengőt kért. Periskits avval védekezett, hogy éppen szét volt szedve a kocsija s annak rendbehozatalát is megakartta fizettetni az utassal.

Öz. Krisztics Szávónét a tojás árának önkényes felemelése miatt ítélte el a bíróság.

Jancsovity Jecko sztapári vendéglőst

pedig azért ítélték el 100 pengő (20 napi elzárásra átváltoztatható) pénzbüntetésre, mert a megállapított árnál magasabban adta a sört.

Krizsán Péter órszállási tojáskereskedő júniusban a megállapított 7 fillér helyett 9 fillért fizetett a tojásért 500 pengőre ítélték.

Grgits István zombori lakost 50 pengőre ítélte a bíróság mert a megállapított 32 filléres ár helyett 40 fillért kért, illetve fogadott el a tej literjéért.

A MÉP ünnepli a bácskai főispánokat

Budapestről jelentik: A Magyar Élet Pártja ülésén első ízben vettek részt a felszabadított Bácsmegeye főispánjai. Vitéz Lukács Béla országos elnök ebből az alkalomból meleg szavakkal

üdvözölte dr. Deák Leó bácsmegeyei és zombori, dr. apatini Fernbach Péter újvidéki és dr. Reöck Andor szabadkai főispánokat, akiket az értekezlet résztvevői hosszasan ünnepeltek.

„Tudom, hogy Veron megbocsájtott nekem...!”

Négy hónapot kapott Topa Joachim szilágyi legény, aki erős felindulásában mellbeszurta menyasszonyát

Még ez év szeptemberében történt, hogy Szilágyi községben az egyik vendéglőben tartott táncmulatság alkalmával ifj. Topa Joachim 21 éves legény mellbeszurta menyasszonyát, Lovász Veronikát, akit a mentők súlyos állapotban szállítottak be a zombori kórházba. Lovász Veronika napokig élet-halál között lebegett, de az orvosi tudomány végül is megtudta menteni s most már gyógyulóban van.

A rendőrség természetesen a tett elkövetése után nyomban letartóztatta Topa Joachimot és átadta a kir. ügyészségnek, amely szándékos emberölés kísérletének büntette címen emelt vádat ellene. Most került az ügy a zombori törvényszék büntető tanácsa elé és a csütörtökön megtartott főtárgyaláson Topa Joachim beismer- te a vádat, de azzal védekezett, hogy

erős felindulásban követte el tettét.

Elmondotta, hogy a táncmulatság alkalmával ő egy másik lánnyal is táncolt s emiatt menyasszonya szemrehányásokkal illette, sőt ott is hagyta a mulatságot és hazament.

A vádlott utána sietett s vitázni kezdtek az utcán. Már csaknem a lány szüleinek háza elé értek, amikor Topa kést rántott és mellbeszurta menyasszonyát.

— Nem akartam én megölni menyasszonyomat — vallotta elcsukló hangon Topa — csak hát éppen nagyon méregbe jöttem, mert azt vágta szemembe, hogy nem szeret ilyen cselcsap embert, mint amilyen én vagyok.

Tudom, hogy Veron megbocsájtott nekem és ha letülöm a büntetést el is fogom venni feleségül

A bíróság tekintettel az enyhítő körülményekre négyhónapi börtönre ítélte ifj. Topa Joachimot. Az ítélet jogerős.

Megalakul a NMK zombori szervezetének textilipari szakcsoportja

A Nemzeti Munkaközpont zombori szervezetének textilipari szakcsoportja szombaton, október 25-én délután háromnegyed hat órai kezdettel tartja alakuló közgyűlését a NMK Thököly ut 22 sz. alatt lévő helyiségében. Az ülésen a központ kiküldöttei ismertetik a munkássággal a Délvidékre kiterjesztett legalacsonyabb munkabérekét is.

A Nemzeti Munkaközpont zombori szervezete akciót indított annak érdekében, hogy a zombori munkásság ne a III., hanem a II. csoportban megállapított minimális munkabérekét kapjai tekintve, hogy Zombor megyeszékhely és magasabb drágasági csoportba tartozik.

A NMK népszerűsítőkészletét felhívja tagjait, hogy a működési engedélyhez szükséges kérvények aláírása végett október 25-én, szombaton d. e. 9 órakor jelenjenek meg a NMK irodahelyiségében.

Akivel senki sem ül le kártyázni

Danieli, a világhírű telepatikus-bűvész, aki pénteken, szombaton és vasárnap a Vadászkiút szálló nagytermében tartja szenzációsnak ígérkező előadásait, tudvalevő dolog, hogy egyben a legnevesebb kártyamanipulátorok egyike is. Amikor fantasztikus kártyatrükkjeinek sorozatát bemutatja, azokra a közönség minden esetben hangos megjegyzéseket tesz. „Na ezzel sem ülnek le kártyázni.” Nem is lenne tanácsos. A ritka érdekességű előadás iránt kivételes az érdeklődés. Jegyelővétel egész napon át a Vadászkiút szálló dohánytözsdejében.

SPORT

A Kereskedelmi csapata nyerte a zombori diákrangadót

KERESKEDELMI—GIMNÁZIUM 4:2 (3:2)

A mérkőzést 500 főnyi közönség előtt szép időben, Huber bíró vezetése mellett játszotta le a két csapat. A csapatok a következő felállításban futottak ki a pályára: **Kereskedelmi:** Fehér — Kordj, Magyar — Kucs, Haméder, Rumbach Kanyó, Nuszpl, Kiss Székely, Vilim. — **Gimnázium:** Keller Fernbach, Kaics — Várszigi, Zacsék, Tész Lukics, Masirevics, Szabadka, Jósics, Szalai. A kereskedelmi csapata szépen és biztosan nyerte a mérkőzést.

Az első félidő a gimnázium támadásai val indult meg és Masirevicsnek már az 5. percben sikerült megszerezni a vezetést. (1:0). A 15. percben Haméder 20 méteres szabadrugását a kapus csak öklözni tudja és a kipattanó labdát Kiss a sarokba helyezi. (1:1) Az iram nagy. A 20. percben kavarodás a kereskedelmi kapuja előtt: öngól. (1:2) A gól után változatos játék következik majd az előre adott labdával Kiss meg szökik és a 16-os tájáról rugja a mérkőzés legszebb gólját (2:2). Most a kezdeményezés állandóan a kereskedelmisták kezében van és a harmincadik percben meg is szerzik a vezetést Kanyó révén. (3:2). Nem sokára a bíró sipja jelzi a félidő végét.

A második félidőben a kereskedelmi főlényé állandóan növekszik de ennek ellenére sem játszik a gimnázium alárendelt szerepet. A második félidő 30. percében a bíró szabadrugást ítél a gimnázium ellen amit Haméder szép rugással a kapufának küld és a vissza pattanó labdát Nuszpl a sarokba vágja (4:2). A mérkőzés a gimnázium térfelén ér véget. A kereskedelmi megérdemelten győzött a tetszetősen játszó gimnázium ellen. A győztes csapat minden tagja dicséretet érdemel. Gimnáziumból Zacsék és Masirevics tündek ki.

Közgazdaság

Okt. 25.-én lép életbe az új tejipari rendeletek a gazdákra vonatkozó része

Iparengedélyt és arcképes östermelői igazolványt ír elő a rendelet a gazdákra / Hogyan kell szabályszerűen megjelölni a tejstartályokat?

A földművelésügyi miniszter ez év július 10-én 159000/1941. szám alatt rendeletet adott ki a tejipar gyakorlásának szabályozásáról. Ez a rendelet különösen a gazdátársadalomra vonatkozólag tartalmaz fontos rendelkezéseket, miért is szükségesnek tartjuk e rendelkezéseknek közlését, mert a kérdéses rendelet östermelőkre vonatkozó része október 25-én lép életbe.

Egyik legfontosabb újítása a rendelkezésnek, hogy az östermelők egy bizonyos kategóriájára részleg iparengedélyhez köti a tejárusítást. És pedig az az östermelő — mondja ki a rendelet — aki a tehenészet helyén kívül egy községben egynél több vevő részére napi 100 liternél több saját termelésű tejet, vagy ennek a mennyiségnek megfelelő tejet kiván forgalomba hozni, vagy a tehenészet helyén ugyan, de üzletben kíván árusítani, az értékesítéshez tejárusító iparra szóló iparengedélyre van szüksége, amelyet az értékesítés helye szerinti illetékes iparhatóság állít ki részére.

Nincs szüksége iparengedélyre annak az östermelőnek, aki a mezőgazdasági üzemi termelt tejet, vagy tejterméket egy vagy több vevőnek a tehenészet helyén — abban a városban vagy községben, ahol a tehenészet van — vagy a tehenészet helyén kívül ugyan, de csupán egy vevőnek adja el, illetőleg a mezőgazdasági üzemi termelt tejet valamely tejipari üzembe szállítja.

Viszont ha az östermelő a tehenészet helyén kívül egynél több vevő részére napi 100 liter meg nem haladó mennyiségű tejet, vagy ennek a tejmennyiségnek megfelelő tejterméket hoz forgalomba, a termelés helye szerinti illetékes községi előjáróságtól (polgármestertől) östermelői igazolványt köteles váltani. Az östermelő egy községben lévő tehenészet után általában csak egy östermelői igazolványra jogosult, kivéve, ha több községben kíván — egyenként napi 100 liternél kevesebb — tejet vagy ennek megfelelő mennyiségű tejterméket árusítani.

Az östermelői igazolványt arcképpel kell ellátni. Föl kell tüntetni benne az östermelő személyi adatait (nevét, foglalkozását, lakását), a tehenészet és az értékesítés helyét és az östermelő által forgalomba hozható napi legnagyobb tejmennyiséget. E tejmennyiséget az östermelő tehenészetéhez és azok tejhozamához képest összehangban kell feltüntetni, de egy östermelői igazolványban legfeljebb napi 100 literben lehet megállapítani. Az östermelői igazolvány csak az illetékes tisztiorvos és a m. kir. állatorvos véleménye alapján adható ki.

Az östermelői igazolvány egy naptári évre szól, azt tehát minden naptári év végén meg kell újítani. A megújításért külön díj nem számítható fel.

Az igazolvánnyal rendelkező östermelő megbízást adhat helybeli lakos családtagjának, vagy alkalmazottjának az általa termelt tej, vagy tejtermék forgalombahozatalára. A megbízott ezt a minőséget a tehenészet helye szerint illetékes községi előjáróság (polgármester) által kiállított bizonyítvánnyal köteles igazolni. Az östermelő megbízott egy időben csak egy termelő által termelt és napi 100 liter meg nem haladó mennyiségű tejet, vagy ennek megfelelő mennyiségű tejterméket hozhat forgalomba. Ha az östermelő, vagy megbí-

zotta a tejterméket nem naponta hozza forgalomba, egy időben legfeljebb az általa az östermelői igazolvány szerint 3 nap alatt termelt tejből készült tejterméket árusíthat.

A gazdátársadalom körében még mindig bizonytalanság tapasztalható a tekintetben, hogy a tej forgalombahozatalára szolgáló edényeket (kannákat) a tej minősége szerint miképpen kell szabályszerűen megjelölni. Mihez tartás végett közöljük az 1924. évi 71.000 F. M. sz. rendelet 17. §-ának idevonatkozó rendelkezéseit.

Az árkormánybiztos rendelete a mezőgazdasági termények áráról a Délvidéken

Az árkormánybiztos a visszatért Délvidékre, a mezőgazdasági terményekre, ezeket a kötelező termelői árakat állapította meg: a fehérbab termelői ára raktárba, illetve vasútra szállítva 55.20, tarka- és v. gyesbab 52.20, a fargaborsó 53.20, zöldborsó 45.20, a kisszemű lencse 52.20, a nagyszemű lencse 70.20, pengő métermázsánként. A bab, borsó és lencse ára november 1-től 1942 július 1-ig havonként és mázsánként 20 fillérrel emelkedik.

A szokványos tisztaságú repcemag feladóállomási ára 45 pengő mázsánként, ehhez az árhoz, ha a termelő azt december 31-ig leszállítja, 5 pengő felárat számíthat. A lenmag 60 pengő a vadrepce 38 pengő, a napraforgómag 35 pengő mázsánként. A napraforgómagnál november 1-től november 31-ig történő szállítás esetén 1 pengő, december 1-től december 31-ig történő szállítás esetén 2 pengő felár számítható. A tökmag 45, a be nem melegedett szójabab 48, az elsőosztályú ricinusmag 63, a szokványos kendermag 80, a rostkender-vetőmag legmagasabb termelői feladási ára 120 pengő mázsánként. A köles termelői ára 30, a hajdina ára 36 pengő, ez az ár november 1-től 1942 augusztus 1-ig minden hónap 1-én 20 fillérrel emelkedik. A mák termelői ára 151 pengő. Ez az ár november 1-től 1942 július hó 1-ig havonként 1 pengővel emelkedik. A mustármag 161 pengő, a fekete mustármag 101 pengő november 1-től 1942-ig a mustármag is mázsánként 1 pengővel emelkedik. A köménymag 382 pengő, a köménymagnál 2 pengős emelkedést állapítottak meg havonként.

A lóheremag termelői ára budapesti paritásban 230, a lucernamag termelői ára budapesti paritásban 385 pengő.

A vöröshagyma termelői feladóállomási ára október 1-től december 31-ig, minőség szerint 12-16, január 1-től február végéig 13.20-17.50, márciustól 14.50-19.50, a fokhagyma ára, minőség szerint, október 1-től december 31-ig 38.52, azután pedig 47.00-64.50 pengő mázsánként.

A kukoricakészletek bejelentése

Az új kukorica rendelet értelmében — mint a »Délvidék« megírta — minden termelő köteles bejelenteni az 1941 évben kukoricával bevetett terület nagyságát és a betakarított kukorica mennyiségét, azonkívül az 1940 évi termésből megmaradt kukorica készletet. Ugyancsak be kell jelenteni a konvenciók cselédeknek és a részeseinek kiadott kukorica mennyiségét is.

A feles vagy bériföldeken termelt ku-

E szerint a tej forgalombahozatalára szolgáló edények külső felületén a tej szabályszerű elnevezését olvashatóan (legalább 1 cm. magas és arányosan vastag betűkkel) és könnyen el nem távolítható módon kell feltüntetni.

Teljes tej forgalombahozatalánál a tejstartályon »teljes tej« megjelölést kell alkalmazni.

Részben lefőlözött tej tartályán »részben lefőlözött tej« felírást kell alkalmazni, ezenfelül a tejstartály külső felületének legalább negyed részét befedő világoskék színű sávot (gyűrűt) kell könnyen el nem távolítható módon alkalmazni.

Egészen lefőlözött tej tartályán »egészen lefőlözött tej« megjelölést és ezenfelül fenti módon tűzpiros színű sávot (gyűrűt) kell könnyen el nem távolítható módon alkalmazni.

Azért tartjuk szükségesnek a gazdátársadalmat erről felvilágosítani, mert a tejstartályoknak a tej minősége szerint meg nem felelő megjelölése, illetőleg szabálytalan és könnyen eltávolítható jelzése kihágást képez.

kukorica mennyiségét szintén a tulajdonosnak, ill. munkaadónak kell bejelenteni, de elkülönítve a maga részére betakarított mennyiségtől.

A bejelentést — a birtok nagyságára való tekintet nélkül — annak a községnek előjárójánál, illetve annak a városnak a polgármesterénél kell megtenni ahol a kukorica termelt. Bejelentés alkalmával a gabonaállapot megukkal kell vinni, amit bejegyzés után azonnal visszakapnak. Akinek gabonalapja még nincs, annak a községi előjáróság (polgármester) új gabonaállapot állít ki.

Akinek kukorica van a tulajdonában, feleslegét köteles a közellátási miniszter által megállapított határidőig a Hombárnak, vagy bizományosainak megvételre felajánlani. Az 50 katasztrális holdnál nagyobb birtokokon a felesleg egyharmad részét már 1941 november 20-ig, csöves állapotban a Hombárnak (bizományosainak) a termelő köteles megvételre felajánlani.

Kukoricát csak a Hombár (fő- és albizományosai) vásárolhatnak, valamint azok akiknek vásárlási engedélyük van. Vásárlási engedélyre eladott kukoricát a gabonalapra fel kell tüntetni.

A kukoricatermés bejelentésének határideje a kukorica törésének befejezését követő 8 nap, de legkésőbb 1941. november 10-ig. Aki bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, azt a törvény a nemzet érdekeire való tekintettel súlyosan bünteti.

700 ezer kiló faggyúhoz jutott három hónap alatt a magyar ipar

Az egyik legfontosabb nyersanyagunk a faggyúnak gyűjtésére országos szervezetet állítottak be, amely az egész országban nagyszabású gyűjtési munkálatokba kezdett. A faggyu gyűjtésének nagy sikere van és máris felbecsülhetetlen eredményeket biztosított a magyar ipar számára. A szervezet megteremtése óta eltelt körülbelül három hónap alatt hétszáz ezer kiló olyan faggyut gyűjtöttek össze, ami eddig gyakorlatban vagy elveszett vagy pedig nem megfelelő módon használdott el. Az összegyűjtött készleteket a faggyuközpont nyomban az ipar rendelkezésére bocsátotta. A bőripar közel százezer kiló faggyut kapott az összegyűjtött készletekből. Ez egyik legfőbb alap- és segédanyaga számos iparnak, így a szappan, bőr, vegyes festés, vas, és gépiparnak s igen nagy

szere
tehát
den
faggy
jak
tésen
séget

A ha

1

2

rendő

3

gilag

4

mert

5

tartas

6

terjes

7

rejteg

8

adj e

delem

9

és ne

kezés

10

hőseir

tot az

K

Csa

az ille

karács

záróla

nak m

arányl

mánya

Nem

zottság

A „DÉ

szen ep

egyedül

igazi bo

Je

gebbedh

példát i

re, ha a

hoz sim

Es

rekát.

De

takozott

becsület

hogya

szen ne

tiltva, h

meg, mi

Es y

megcsök

A fi

merész t

— N

Érti-e? N

Ver

foeta vo

tal az ab

kalapiát

szobát, e

Két

solvogva

N

teszek!

Anél

bier pár

szerepet játszik a börgyártásban. Érthető tehát, hogy a mai körülmények között minden összegyűjthető legkisebb mennyiségű faggyura is nagy szükség van. A vágóhíjak vezetői és mindenki, aki a faggyu gyűjtésénél segédkeztet nyújt, hazafias kötelességet teljesít.

A háborús idők tízparancsolata

1. Küzdj az árdrágítók ellen!
2. Ha árdrágítóval találkozol, hívj rendőrt, mert ez a kötelességed!
3. Ne fizess többet senkinek a hatóságilag megállapított árnál!
4. Segíts az árellenőrök munkájában, mert azok rajtad segítenek!
5. Az árakra ne csak magad vigyázz, tartasd be másokkal is!
6. Ne ülj fel kósza híreknek, mert azok terjesztése a spekulánsoktól ered!
7. Beosztással élj, ne halmozz árut, a rejtegetőket pedig jelentsd fel!
8. Zugforgalomban ne vásárolj és ne adj el, mert azzal a tisztességes kereskedelem készlete csökken!
9. A nemzet érdekét tartsd szem előtt és ne engedj kijátszani a hatósági rendelkezéseket!
10. Légy méltó a szovjet ellen harcoló hőseinkhez és vállald az igazságos áldozatot az itthoni gazdasági fronton!

Közgazdasági hírek

Csak keresztény cukorgyárak kapnak karácsonyi kontingenst.

A Baross Szövetség előterjesztésére az illetékes tényezők úgy határoztak, hogy karácsonyi szaloncukorka készítésére kizárólag keresztény cukorkagyárak kapnak megfelelő kontingenst, mégpedig olyan arányban, hogy minden gyár havi ellátmányának felét kapja erre a célra.

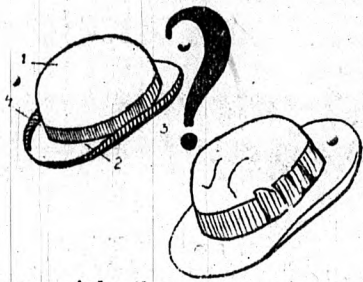
Nem engedélyezik a fűszerpótlók céljaira a cukor felhasználását

Az anyaggazdálkodás illetékes bizottsága foglalkozott a fűszerpótlók enge-

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

(XV. közlemény.)

man sieht ihn nicht, wir werden die Mantel anbehalten.

Ich muß heute diesen steifen Hut aufsetzen. Einer meiner Kollegen ist gestorben und ich muß zum Begräbnis (zur Beerdigung) gehen.

Dann brauchst du vielleicht auch einen anderen Anzug.

Den brauche ich nicht,

Ma ezt a kemény kalapot kell felvennem. Egyik kollégám meghalt, temetésre kell mennem.

Akkor talán másik ruha is kell?

Nem, azt nem látják, fent hagyjuk a téli kabátokat.

Szószedet

essen, aß, gegessen enni

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endrész tér 6 és minden könyvkereskedésben.

délyezése kérdésével és úgy döntött, hogy a vanília kivételével semmiféle fűszerpótlónak nem engedélyez cukrot, miután a minisztériumnak már érvényben lévő rendelete szerint kávékonzervek készítésére sem engedélyezte a cukor felhasználását.

Szakmabeliek — egy házban

Ugyanazon szakmabeli kereskedőnek egy házban való üzletnyitásával kapcsolatban a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kimondotta, hogy nincsen olyan ipari közigazgatási jogszabály, amely általában megtiltana, hogy ugyanazon cikket árusító kereskedők egy házban üzlet-helyiséget béreljenek.

Befejeződtek az Állatértékesítő és Husipari Szövetkezetek előkészítő munkálatai

A Magyar Keresztény Állatkereskedők Országos Egyesületébe tömörült tagok elhatározták, hogy az egész szakmát összefogó szövetkezetet alapítanak. A ki-

küldött körlevelek és felhívások nyomán országos érdeklődés nyilvánul meg a szövetkezet iránt és megindult a tagok jelentkezése és belépése is.

Rendelet a nyersbőr-hulladék forgalmáról. A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli az iparügyi miniszternek a nyersbőr-hulladék forgalmának, felhasználásának és igénybevételének szabályozásáról szóló rendeletét.

A kötelező biztosítás kérdése a Mezőgazdasági Kamarában. Az Országos Mezőgazdasági Kamara üzemei és közgazdasági szakosztályának állásfoglalása alapján az Országos Mezőgazdasági Kamara felkérte a kormányt, hogy a biztosítási díjtételeknek a kötelező biztosítás esetén való alakulását tegye vizsgálat tárgyává és vizsgálja meg azt is, hogy milyen megtakarítások volnának ez esetben elérhetőek a biztosítási díjtételekben.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

KI A TETTES?

(30)

— Ugyan, hogy mondhat ilyet, mondta, hiszen épen olyan embereknek, mint mi vagyunk, egyedül vigaszuk a szerelem, ez az egyedüli s igaz boldogság, mely gazdaggá teszi a szegényt.

Jeanne kisasszony gunyosan jegyezte meg:

— Igen, az a gazdagság, amely mellett megbírhathat az éhségtől.

— Nem áll, ellenkezett Verbiér. Lásna, hogy példát idéztek, mily szép volna kettőnk részére, ha a napi fáradtságos munka után egymáshoz simulhatnánk...

Es Verbiér merészen átölelte a leány derekát.

De a pénztárosnő gyors mozdulattal kibontakozott.

— Hagyjon! — kiáltotta izgatottan, — én becsületös leány vagyok Verbiér ur!

— Eh! — vágott vissza Verbiér, anélkül, hogy a legkevésbé is megzavarodott volna, hiszen nem vonom kétségbe, de azért nincs megtiltva, hogy ezen a szép éjszakán ne izleljük meg mi az igazi boldogság!

Es Verbiér újra a leány felé hajolt, hogy megcsókolja nyakát.

A fiatal pénztárosnő eltaszította magától a merész udvarlót.

— Nem, nem akarom! — kiáltott vadul, — érti-e? Nem akarom!

Verbiér azonban, mintha szerelmi mámor fogta volna el, erőszakosan átölelte a leány derekát. De ekkor a leány villámgyors mozdulattal kisiklott az ölelő karok közül és rettenetes okosapást mért a tolatkodó halántékára.

Verbiér gyöngye nyögést hallatott és eszméletlenül terült végig a padlón.

Ez pillanatig elhűlvé nézett a leány a lecsúszott férfira, azután meglepő gyors mozdulattal az ablakhoz ugrott, gyorsan bezárta azt, majd kalapját és kabátját véve, hirtelen elhagyta a szobát, gondja lévén arra, hogy jól bezárja azt.

Két perccel később Jeanne kisasszony mosolyogva haladt a kapus páholya előtt, mondva:

— Nemsokára visszajövök, csak kis sétát teszek!

— Anélkül, hogy tudná, mi történt vele, Verbiér pár perc múlva magához tért kábulásából

és felülve, körülnézett a szobában.

— Senki, — mondta csodálkozó hangon.

Hirtelen fölegyenesedett, az ajtóhoz sietett s mikor látta, hogy ez be van zárva, dühösen rázogatta a kilicset.

— Bezárt az áldóját! — kiáltotta és én kénytelen leszek segítségért kiáltani... itt van ni... meg vagyok fogva a csapdámban! Engem, Juve-ot, egy asszony leütött a lábaimról. Ezer ördög és pokol!

Es Juve — mert ő volt az — kezeit ökölbe szorítva és dühében toporzékolva így káromkodott:

— Teremtettél! — de hiszen ekkora öklöcsapás csakis férfi kezétől eredhet!...

XII.

AUVERNOIS TERÉZ JOVÓJE

Rambert István és vendége Barbey bankár szemből ült egymással, finom szivarjaikat élvezve, a gazdag kautsuk-telesnek palotájában, mint néhány hónappal ezelőtt vásárolt a Place Pereire környékén az Etienne Flachat utcában.

Este tíz óra volt. Rambert István fel s alá járkálva irodájában, csillogó szemekkel, rövid, szabatos kifejezésekkel, határozott kézmozdulatokkal vitatkozott valami pénzügyi miveletről bankárjával.

— Ugy látszik, ön jól sejtett Barbey ur, mondta, az Union Agricole részvényei emelkedtek, kár, hogy ami francia értékeink annvira meg vannak adózva, hogy a négy és fél százalékos jövedelem jelentékenyen le fog apadni.

— Kétségtelenül, felelte Barbey bankár, de hát ez minden értékkel így van, nem is azért ajánlom ezt a tőkeelhelyezést, mert talán az Union Agricole papírjai adómentesek volnának, de mert ez biztos valódi, családapának megfelelő tőkebefektetés.

Rambert István kétes mozdulatot tett.

— Sajnos, a családapa tőkeelhelyezésének kérdése engem vajmi kevésbé érdekelhet, — dörmögte halkán. — Öszintén szólva — mondta aztán fennhangon — én csak a nagy pénzügyi műveleteket szeretem. Az ilyen nyugodt, mond-

juk minden veszedelem nélküli pénzügyi tranzakciók nem érdekelnek. Képzelmé el, hogy én abban az időben kezdtem mivelnéni a kauszuk ültetvényeket, mikor az automobil ipar még bölcsőjében volt. Ez egy merész befektetés volt és lássa a szerencse kedvezett. Az automobil ipar fellendülése folytán a kereslet óriási lett s ezt nem lehetett előrelátni, csak seíteni és én megsejtemtem. Lássa, így szeretem én kamatoztatni a pénzemet! Vagy elveszitem, vagy megdupládom a tőkémet.

A bankár elkábulva nézett erre a villogó szemű, heves taglejtésekkel beszélő aggasztóvárra, akinek minden egyes szavából az erő, a fékezhetetlen akarat, az ifjú tetterő sugárzott ki.

— Öszintén szólva — folytatta — én csak a merész vállalkozásokat szeretem és ahol én magam is cselekvőleg befolyhatok igazgató vagy felügyelő minőségben. Vagyonom — minden büszkeség nélkül legyen mondva — oly jelentékeny, hogy megengedhetek magamnak hébe-hóba egy nagy pénzügyi kalandot. A vérmérsékletem olyan, mint egy vadászé, aki szívesen vár napokig étlen-szomjan, hidegben, csak hogy a vadat puskacsőve elé kapja.

— Csodálom a temperamentumát, Rambert ur, — kiáltott fel a bankár lelkesülten, — a gladiátor temperamentuma amellyel küzd az élet, e nagy mester ellen és nem titkolom ön előtt, hogy nagy kedvet érzek arra, hogy önnel egy nagyszabású eszmémet közöljem...

— Valami nagy terve van Barbey? — kérdezte Rambert némi meglepetéssel, — hogyan lehet az, hogy mindezideig el nem mondta nekem?

— Nagyon kényes dolog, Rambert ur, mivelhogy én bankárja vagyok önnel és ha az eszmémet közölni akarom önnel, felegetem a hitát mögöttem. Ugyanis szeretném a világvárosthoz méltó nagy bankházzá átalakítani régi bankomat, olyan nagyméretű pénzügyi intézményt az úvilágban látunk.

Rambert István nem látszott nagyon meglepettnék.

— Nem rossz eszme! — dörmögte, — mindazonáltal, ha ön arra gondol, hogy engem részvényesnek megnverien, határozottabb formában kell, hogy a kérdést föltegye és ha nem tudunk megegyezésre jutni, becsületszavamat adom, kedves Barbey ur, hogy mindaz, amit elmondott nekem erről a dologról, örök titok maradjon közöttünk.

Jó félórán át a két férfi hevesen vitatkozott s mikor elnémultak az ideges kéz által vezetett toll sercegése hallatszott a papíron. Végre megszólalt Rambert István:

(Folytatása következik.)

A magyar nép- és családvédelem

A „Délvidék” számára írta
dr. Karvázy János bács megyei szociális felügyelő

III. közlemény.

Az intézményes szociális tevékenység utja

Nézzük ezek után, melyek az intézményes szociális tevékenység fázisai. Ahhoz, hogy céltudatos munkát végezzünk, ismernünk kell mind azokat életkörülményeit és adatait, akik szociális szempontból támogatandók. Ilyenek mint említettem a sokgyermekes családok s kivételképpen azok, akiknél kevés ugyan a gyermek, de méltánylást érdemlő körülmények teszik azt indokolttá (pl. a családfenntartó csökkent munkaképessége, stb.). A támogatást ugyanis nem lehet beérkező kérelmekre alapítani, mert gyakorlati tapasztalat az, hogy azok, akik a múlt hibáiból a hatóságok támogatásához szoktak és ismételtelen személyesen és írásban ezért folyamodnak, általában nem az értékesebb réteget képezik ennek a néposztálynak. Ha tehát a kérelmet tennék a tevékenység alapjául, leginkább az otthon küzködő, vergődő érdemes családok maradnának ki tevékenységünk programjából. Ezért szükséges az adatgyűjtés. Ennek birtokában a családok sajátos körülményeinek, adottságainak mérlegelésével meg kell állapítani a támogatás módját, amely a legnehezebb és legnagyobb körültekintést igénylő kérdés, amely szakértelmű és már egyénenkénti elbírálást igényel. A nyomortanyákon, nedves putrakban tengődőknek kertés családok háza, igásló azoknak, akik azt fuvarozással vagy bér munkával kihasználhatják, tehát, sertés azoknak, akik akár részletes műveléssel, akár saját kis földjükből takarmányt biztosítani tudják, aprójószág a jó kifutó terület közelében lakóknak stb. stb. A segítség módjának megállapítása után következik a juttatások lebonyolítása, melyet azonban leg-

több esetben ismeretterjesztő, tanító munkának kell megelőznie. Sajnos

első néposztályunk sanyaru helyzetét nem kisértésben kulturálatlanságának köszönheti, amely még az öt közvetlenül érintő és megelőzéséhez nélkülözhetetlen ismeretek hiányáig is kiterjed. Legtöbb szegény ember álma, vágya, hogy tehene legyen. Ha megvan, akkor hajlandó azt csodagépnek tekinteni, amelytől kellő nyersanyag beadagolása nélkül is produktumot vár, az állat tisztántartására vonatkozó felfogása is sok kívánnivalót hagy maga után, az állat sebét inkább pókhálóval, mint állatorvossal kívánja kezelni, ha családi lakóháza közelében van, a szobában vagy az aprójószággal együtt lakik, vagy családját a konyhába zsufolva szobáját u. n. tisztaszobának használja stb., stb. Habár ezek a tapasztalati tények nem általánosíthatók, mégis bizonyosfokú nevelő munkával kell összekötni a szociális tevékenységet, a juttatásokkal párhuzamban vagy azt megelőzően. A ház, állatjuttatással, földbirtokhoz segítség, telepítés, vagy egyéb földbirtokpolitikai tevékenység során földhözjuttatottak kellő gazdasági felszereléssel ellátásával stb.-vel azonban még korántsem ért véget a feladatok sora. A juttatások kellő gondozását, célszerű használatát ellenőrizni kell, meg kell szervezni a produktumok legkedvezőbb értékesítését, állandó figyelemmel kell kísérni a támogatott családok problémáit, életviszonyait mindaddig, amíg úgy szellemi, mint anyagi téren a kellő stabilitást elérték és ipari kifejezéssel élve

„felszabadíthatóvá” válnak.

Téli munkaalkalmak biztosítása

További fontos feladatot képez kiírni a főként mezőgazdasági foglalkozású munkásságból azt a megrögzött felfogást, hogy a nagy nyári mezőgazdasági munkák 4-5 hónapja alatt kell a gazdasági életnek módot nyújtani arra, hogy saját és családja egész évi szükségletét megkeresse. Bármilyen konjunktúra is legyen, a gazdasági élet nem képes 4-5 havi munkáért 12 havi szükségletet kielégíteni, de ettől eltekintve óriási méretű s országos érdekből nem nélkülözhető az az energia, amely ennek a káros felfogásnak következményeként elvész.

A serdülő, de még nem keresőképes gyermekek, korlátozott munkaképességű családtagok munkaerejének jövedelmező felhasználási módját adják a különböző mezőgazdasági természetű mellékágak, mint amilyen az angóranyl, selyemhernyó tenyésztés, méhészet stb., melyek azért is jelentősek, mert olyankor nyújtanak jövedelmet, amikor más kereset hiányában arra legnagyobb szükség van. Ezek meghonosítása, megkedveltetése a szociális támogatásra szoruló körében ugyancsak a tevékenység körébe eső feladatot képez.

A szociális célkitűzések vázlatát nagy vonalakban ezekben lehet összefoglalni, de ebből a mozaikszerű képből is látható, milyen széles körűek azok a feladatok, amelyek megvalósításra várnak. Milyen szervezet áll rendelkezésre e feladatok megvalósításához? A fent már hivatkozott törvény a Népi és Családvédelmi Alap legfelsőbb irányítását a

m. kir. belügyminiszter

kezébe teszi le, melyet a belügyminiszter egyes fenntartott ügyek kivételével az

Országos Szociális Felügyelőség

utján gyakorol. Az Országos Szociális Felügyelőségnek a szolgálatot állami tisztviselők, a szociális felügyelők látják el. A Felügyelőség országos szempontból az egységes eljárást plenárisan biztosítja, az irányító és felügyeleti teendőket pedig országgrészenként az erre kijelölt

illetékes szociális felügyelő

látja el. A középfokú végrehajtó szervek a törvényhatóságok első tisztviselői (vármegyékben alispánok, városokban polgár-

mesterek). Alsófokon a vármegyei, illetve városi

közigazgatási szervek

a végrehajtásra hivatottak.

A Közjóléti Szövetkezetek

Ha azonban a fent tárgyalt feladatokat átgondoljuk, meg kell állapítanunk, hogy azokat kielégítő módon egyedül a közigazgatás megoldani nem képes. Ezért nyert rendszeresítést a 3.500/1941. M. E. sz. rendelettel a törvényhatóságokként létesítendő közjóléti szövetkezetek intézménye, amely a program gazdasági természetű feladatait az élethez simulóbb módon, nagyobb könnyedséggel tudja lebonyolítani a közigazgatásnál, mert mentes annak sok megkövetelése alól. Emellett nagy előnye az is, hogy a szövetkezeti eszmét, ezen keresztül a közösségi érzés kifejlését is szolgálja, szervezetbe tömöríti a addig szütyalan erőket. Amint látjuk tehát a közigazgatás az ő eszközeivel rendelkezésre áll, meg van adva a közjóléti szövetkezetekben a szükséges gazdasági, kereskedelmi keret, a tartalmat, a lényegét, a tökéletes megvalósításhoz szükséges közreműködést azonban a társadalomnak

kell adnia. A közjóléti szövetkezetek munkájába a mező- és közigazdasági gyakorlati szakemberek bekapcsolódása nélkülözhetetlen. Ezen keresztül ugyanis egységesíteni lehet mindazokat az akciókat, amelyeket eddig helyenként, egymásról nem tudva kezdeményeztek és amelyek a kellő anyagi erő és súly hiányában csak részleteredményeket hoztak. De nagy feladat vár a céltudatos program keresztülvitelében sok nemescélú

egyesületnek

és azok agilis tagjainak főként a reászorult családok felkutatása, a segítség módjaira vonatkozó javaslattétel, a juttatások felhasználásának, használatának ellenőrzése, felvilágosító munka stb. terén.

Azelőtt a társadalom nagyrészen közömbös volt a szociális kérdésekkel szemben. Amikor a problémák azonban oly mértékben jelentkeztek, amelyek figyelmen kívül nem voltak hagyhá-

tók, sokszor türelmetlenül, filléres adakozással akart a mind égetőbb probléma elől menekülni és elzárkózni. Ez a felfogás azonban már javult. A társadalom többsége a világnézetek harcában magára talált, rájött arra a vitathatatlan igazságra, hogy

a közös sors, a testvéri együttérzés, a vagyoni különbségek élének tompítása, a jövedelemelosztás igazságosabbá tétele nem csak az alsóbb és orvoslásért kiáltó rétegek érdeke,

hanem azoké is, akiket a sors bőséggel — legyen az akár anyagi vagy szellemi — áldott meg.

Ha tehát némely emberben nem is mozdítja meg a szívet a küzködő, vergődő, elesett tömegek sorsa, ezeknél legalább az ész, a saját jól felfogott érdek diktálja ma már a szociális kérdések nyugvóponttrahozatalát és abban való közreműködést.

A Délvidéken is megindul a szociális munka

A munka ezekért a célokért már a közeljövőben a felszabadított déli országgrészen is megkezdődik s úgy érzem kedvező kilátásokkal, mert rendelkezésre áll egy nagy erő, a kisebbségi sorsnak talán egyedüli eredménye: a sorsközösség által kitermelt kölcsönös megbecsülés, melynek eredményeképpen az emberek közelebb kerültek egymáshoz, a válaszfalak leomlottak, vagy legalábbis eltörpültek. Ez hihetileg megteremti az alapját annak, hogy a társadalom a hatóságokkal együttműködve rendelkezésre bocsátja tudását, közreműködését ahhoz a munkához, amely az emberek között fennálló és Bácskában különösen kirívó életszínvonal különbségeket — az alsó néposztály felemelése révén — megszüntetni és enyhíteni hivatott.

Olyan dolog ez, mint amikor a dolgozó méh a vízbe esik. Ha mézet csepegtetünk neki a vízbe, egy darabig még él, azután elpusztul. Ha azonban odanyújtunk neki egy ágat, kimászik, megszárad, felrepül és ismét részt vesz az egész méhcsalád munkájában. Lesznek olyan méhek is, amelyek már hosszú ideje kinlódnak a vízben, már egészen elaléltak, ezeknek néha hiába nyújtunk be ágat, nem tudnak már kivergődni, ezeket a kezünkkel kell kisegíteni. Lesz olyan ezek közül, amelyik megszúr bennünket, mert nagy bajában már a segítő kézben is ellenséget lát. A szurást elviseljük, mert mi az az ő nagy szenvedéséhez képest. Minden egyes méhecskét ki kell mentenünk, mert

egynek a munkáját sem nélkülözhetjük a növekvő, megújuló, Isten segítségével erősödő nagy magyar családban.

Apróhirdetések

Az Országos Protestáns Napokra, október 24-től, november 7-ig féláron lehet Pestre utazni. „Ibusz” igazolvánnyal, melyek kaphatók SCHERER MARRISKÁNÁL, Zombor, Rákóczi ut 15. a-835

Jókarban levő, 4 lvu ku Hoffherr morzsoló és egy 6 HP Juvell gyártmányú, szivógáz motor favágó készülékkel azonnal eladó. Szőregi István. Bács Kossuthfalva. a-830-ka

Retegségem miatt eladnám házamat, komplett pékséggel, mely áll 2 kemencéből, teljes felszereléssel, forgalmas helyen, nagy vevőkörrel. Közlelbebi feltételek meg tudhatók a tulajdonosnál: Turasz Vinkó, Szond. a-845-f

Fűszer és rövidárú üzlet, közel a vasútállomáshoz, régi jól bevezetett, más vállalkozás miatt, jutányosan bérbeadó vagy házzal együtt eladó. Hudap Ádám, Bajmok. a-842

„M E R K U R” hat. eng. ingatlanforgalmi és biztosítási iroda. Hiteltudósítás.

STEFATIUS ISTVÁN. Zombor, Zrinvi (Párizsi) utca 2. TELEFON: 81. HÁZAK, FOLDEK MALMOK, GYÁRAK, IPARTELEPEK, ÜZLETEK, KENDÉRGYÁRAK, TÉGLAGYÁRAK

Több lakóházat Zombor belterületén megvételre keresünk.

és mindennemű ingatlan **VÉTELÉST ÉS ELADÁSÁT** legköltségszerűbben kezeli.

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T. — BUDAPEST kerületi felügyelősége. **A BIZTOSÍTÁS ÖSSZES ÁGAZATAIT** eszközli legpéldásabb alapon. Több háztelek Zombor belterületén kedvező áron eladó. a-553